

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **67605** (13) **U**
(51) **МПК (2012.01)**
A01G 7/00

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ
УКРАЇНИ

ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

видається під
відповідальність
власника
патенту

(54) СПОСІБ ВИРОЩУВАННЯ БАГАТОРІЧНИХ БОБОВИХ ТРАВ В СИСТЕМІ ОРГАНІЧНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА

1

2

(21) u2011110489

(22) 29.08.2011

(24) 27.02.2012

(46) 27.02.2012, Бюл.№ 4, 2012 р.

(72) АНТОНЕЦЬ СЕМЕН СВИРИДОНОВИЧ, ПОСПЕЛОВ СЕРГІЙ ВІКТОРОВИЧ, САМОРОДОВ ВІКТОР МИКОЛАЙОВИЧ, АНТОНЕЦЬ АНТОНІНА СЕМЕНІВНА

(73) АНТОНЕЦЬ АНТОНІНА СЕМЕНІВНА

(57) Спосіб вирощування багаторічних бобових трав в системі органічного землеробства, що включає сівбу, догляд за посівами, використання наземної маси першого року вегетації, який **відрізняється** тим, що в кінці першого року вегетації наземну масу не використовують і залишають на полі.

Спосіб належить до сільського господарства і може знайти застосування в органічній, біологічній, біодинамічній системах землеробства, а також зональних системах землеробства, рослинництві, селекції і насінництві.

Відомий спосіб вирощування багаторічних бобових трав, коли в перший рік вегетації їх підсівають під основну культуру, в кінці першого року вегетації підкошують, а продуктивне використання розпочинають на другий рік вегетації [див. Люцерна / В. И. Жаринов, В. С. Ключ. - К.: Урожай, 1990.- 320 с: 2-е изд., перераб. и доп.].

Для системи органічного землеробства цей спосіб непридатний за рахунок того, що надземна маса, що відчужується з поля і не використовується для підвищення ґрунтової родючості.

Задача корисної моделі полягає у підвищенні вмісту рослинних решток в ґрунті та більш ефективному затриманні снігу в зимовий період.

Поставлена задача вирішується за рахунок того, що наприкінці вегетаційного періоду першого року вегетації надземна маса (трава) багаторічних бобових трав не збирається.

Одним із головних елементів ведення органічного землеробства є поповнення органічної части-

ни ґрунту рослинними рештками за рахунок внесення гною, вирощування бобових трав і сидеральних культур, ефективного повернення в ґрунт рослинних решток [див. Відтворення родючості ґрунтів у ґрунтозахисному землеробстві: Наукова монографія / Шикуча М.К., Антоненко С.С., Андрієнко В.О. та ін. / За ред. Шикучи М.К. -К.: Оранта, 1998.-680 с.].

З огляду на це, технології вирощування сільськогосподарських культур повинні бути адаптовані для ведення органічного землеробства і спрямовані не тільки на отримання біологічного урожаю, а й ефективного використання решток наземної частини і кореневої системи.

Багаторічний досвід господарювання на засадах органічного землеробства в ПП "Агроєкологія" Шишацького району Полтавської області свідчить, що в кінці першого року вегетації проводити збирання наземної маси багаторічних бобових трав не раціонально.

В таблиці наведені дані, які підтверджують, що внаслідок залишення під зиму біомаси одночасно вирішують декілька питань. Восени після приморозків листки підмерзають і опадають, що створює на поверхні ґрунту додатковий шар мульчі.

(19) **UA** (11) **67605** (13) **U**

Таблиця

Ефективність використання біомаси багаторічних бобових трав першого року вегетації

Культури	Без підкошування			З підкошуванням		
	Рослинні рештки осінь, ц/га	Рослинні рештки вес- на, ц/га	Ефективність за- тримання снігу	Рослинні рештки осінь, ц/га	Рослинні рештки вес- на, ц/га	Ефективність за- тримання снігу
Люцерна	5-15	5-10	висока	-	-	низька
Еспарцет	4-10	3-6	висока	-	-	низька

Взимку грубі частки стебел виконують важливу функцію снігозатримання і запобігають видуванню, зносу снігового покриву, його витаюванню під дією сонячної інсоляції.

Наприкінці зими - навесні рослинні рештки подрібнюються на полі під час догляду за посівами, що дозволяє отримати додаткову мульчу, яка захищає ґрунт від утворення кірки, надмірного випаровування води, сприяє прогріванню ґрунту весною, більш ранньому відновленню весняної вегетації, розвитку ґрунтової мікрофлори.

Спосіб здійснюється наступним чином. Весною в оптимальні агротехнічні строки висівають люцерну разом із покривною культурою (ячменем). Після збирання ячменю проводять відповідний до-

гляд за посівами люцерни. Восени наземну масу люцерни не скошують, а залишають до весни. Взимку стебла люцерни сприяють затримки снігу і знижують його видування. Ефесною проводять заходи по догляду, стебла подрібнюють, що збільшує надходження органіки до ґрунту.

Приклад. В 2007 році в ПП "Агроекологія" була посіяна люцерна під покрив ячменю. Після збирання основної культури проводився міжрядний обробіток ґрунту. Восени траву не підкошували, а залишили до весни. Внаслідок проведення агрозаходу, що пропонується, сніг зійшов на 2 доби пізніше у порівнянні з полем, де було проведення підкошування, а на полі додатково залишилось 18 ц/га сухої наземної маси.